

Nieuwe ambulance die niet naar het ziekenhuis rijdt

In het Leidsch Dagblad verscheen een interview met PA Alex van der Lecq over de driejarige proef bij RAV Hollands Midden. Een kleine ambulance die niet naar het ziekenhuis rijdt, omdat de hulpverlener ter plaatse allerlei medische handelingen verricht. In Leiden loopt een driejarige proef die op zijn einde loopt. Wat betreft 'physician assistant' Alex van der Lecq en verpleegkundig specialist Raisa de Vos is de proef geslaagd. 'Als het aan ons ligt, is de nieuwe ambulancezorg een blijvertje en rijden deze auto's binnenkort ook in de regio's Alphen en Gouda.'

Bron: Leidsch Dagblad, 11 oktober 2022

Door Marieta Kroft

https://www.leidschdagblad.nl/cnt/dmf20221010_62861925?

INTERVIEW Proef RAV Hollands Midden met zorg ter plaatse

Nieuwe ambulance die niet naar het ziekenhuis rijdt

Een kleine ambulance die niet naar het ziekenhuis rijdt, omdat de hulpverlener ter plaatse allerlei medische handelingen verricht. In Leiden loopt een drie-jarige proef die op zijn einde loopt. Wat betreft 'physician assistant' Alex van der Lecq en verpleegkundig specialist Raisa de Vos is de proef geslaagd. „Als het aan ons ligt, is de nieuwe ambulancezorg een blijvertje en rijden deze auto's binnenkort ook in de regio's Alphen en Gouda.”

[Lees verder >](#)

Marieta Kroft
m.kroft@mediahuis.nl

Het is halverwege de ochtend als Alex van der Lecq en Raisa de Vos hun eerste klus erop hebben zitten. Een fietser in de buurt van het station was lelijk gevallen.

Tussen de tientallen ambulances van het RAV Hollands Midden (Regionaal Ambulance Vervoer) in de garage aan de Leidse Vondellaan vertellen de twee hulpverleners bevlogen over de inzet van de nieuwe, kleine ambulance. Deze wagen is niet groter dan een personenauto. Sinds 2020 rijden er twee door de Leidse regio met het opschrift *physician assistant/verpleegkundig specialist*. De hulpverlener op deze auto vervoert geen patiënten naar een ziekenhuis, maar behandelt ter plaatse. „Zo ontlasten we de overbelaste spoedeisende hulp van het ziekenhuis en de huisarts”, noemt Van der Lecq het grootste voordeel.

Master

Van der Lecq (61) is officieel ‘physician assistant’ oftewel PA. „Een Nederlands woord bestaat niet”, legt hij zijn beroep uit. „Na mijn opleiding tot verpleegkundige volgde ik 22 jaar geleden een driejarige master tot PA. Ik was samen met nog vijf anderen de eerste PA van Nederland. Het is een van oorsprong Amerikaanse opleiding die zijn oorsprong had in de Vietnamtijd. Er was toen een groot tekort aan artsen. Net als nu dus.”

Als PA in het LUMC draait Van der Lecq mee in de artsendiensten. „Ik ben geen arts, maar mag door mijn masteropleiding zelfstandig patiënten onderzoeken, diagnoses stellen, behandelen en begeleiden.” Intussen heeft hij bijna alles binnen de acute zorg al een keer meegemaakt: de spoedeisende hulp, kindergeneeskunde, neonatologie, ic, enzovoort. Toen hij drie jaar geleden werd gevraagd om voor de nieuwe ambulancedienst physician assistants en verpleegkundig spe-

cialisten op te leiden, twijfelde hij geen moment. „Voor nieuwe uitdagingen sta ik altijd open. Het LUMC heeft mij voor twintig uur gedetacheerd bij de ambulancedienst als opleider. De overige twintig uur werk ik nog gewoon bij het LUMC, op de spoedeisende hulp.”

Solo

Inmiddels heeft de RAV Hollands Midden al vier PA's en twee verpleegkundig specialisten (VS) die hun diploma op zak hebben en met de kleine ambulance op pad mogen. Vier ander PA's zijn nog in opleiding. De Vos is zo'n verpleegkundig specialist die haar masteropleiding onlangs afrondde. „Om extra praktijkervaring op te doen, word ik nog begeleid. Over een half jaar ga ik solo op de auto.”

De inzet van de nieuwe ambulance is een antwoord op de vraag hoe het steeds schaarser wordende zorgpersoneel bij een toenemende zorgvraag zo efficiënt mogelijk kan worden ingezet. Dat er als gevolg van de vergrijzing iets moet gebeuren, is duidelijk, stelt Van der Lecq. Hij onderbouwt de zorgelijke ontwikkeling met cijfers van het RIVM en het AZN (Ambulance Zorg Nederland). „Jaarlijks stijgt het aantal ambulanceritten met vier tot acht procent. In 2021 telden we er 1,4 miljoen. Daar staat tegenover dat de spoedeisende hulpen van ziekenhuizen als gevolg van onderbezetting steeds vaker voor korte tijd een opnamestop moeten instellen vanwege personeelstekort, of omdat ze vol liggen omdat de doorstroming stopt. Tussen 2015 en 2021 vervierdubbelde het aantal opnamestops in het land naar 2000 per jaar.”

Hoofdwonden hechten

Het doel van de nieuwe auto met de hoogopgeleide PA of VS is om het aantal ritten naar het ziekenhuis te beperken. „We zijn opgeleid voor het leveren van levensreddende zorg. Zo mogen wij diagnoses stellen, hoofdwonden hechten, neurologisch onderzoek doen”,

i

Politie

Zelfs de politie heeft baat bij de inzet van de nieuwe ambulanceauto, stellen hulpverleners Alex van der Lecq en Raisa de Vos. „Is een arrestant gewond en kunnen wij hem ter plaatse behandelen, dan scheelt dat ziekenhuisvervoer. En dus scheelt het de agent minimaal vier uur wachten in het ziekenhuis voordat hij de arrestant mee kan nemen.”

somt Van der Lecq een aantal extra bevoegdheden op. „Komen we bij een patiënt thuis, dan kunnen we bijvoorbeeld urineonderzoek doen of echografie. Benauwde kindjes kunnen we helpen door te nevelen, iets wat op de spoedeisende hulp in het ziekenhuis ook zou worden toegepast.”

De Vos vult aan: „We rijden op alles, omdat we met onze kleine auto snel ergens kunnen zijn. Zo komen we ook bij meldingen van pijn op de borst. Negen van de tien keer is het geen hartinfarct en is ziekenhuisvervoer dus niet nodig.” Is het wel een hartinfarct, dan begint de PA of VS alvast met de behandeling, bijvoorbeeld met medicatie, in afwachting van de ambulance die wel naar het ziekenhuis rijdt.

Negentien hechtingen

Van der Lecq kreeg op 3 oktober

Raisa de Vos en Alex van der Lecq rijden

op de nieuwe en nog experimentele, kleine ambulance van de RAV Hollands Midden in Leiden: „Dit is een blijvertje.”

FOTO TACO VAN DER EB

een melding van een vrouw met een hoofdwond. „Bij haar thuis zetten we negentien hechtingen en toen vertrokken we weer.” Zijn collega vult aan: „Stel dat deze melding in de nacht was gekomen, wanneer wij niet rijden, dan zou zij met de gewone ambulance met haar hevig bloedende hoofdwond naar het ziekenhuis zijn vervoerd.”

Binnenkort rijdt de nieuwe ambulance behalve op de dag, ook in de avonduren. Nachtelijke ritten

zitten er niet in. „In principe rijden we solo”, legt De Vos uit. „’s Nachts alleen op een melding afgaan, is te onveilig.”

Juiste zorg

De nieuwe ambulancezorg draagt dus bij aan het brengen van de juiste zorg op de juiste plaats. Van der Lecq: „Doordat wij bij aankomst veel medische handelingen mogen verrichten, ontlasten we het ziekenhuis en de huisarts. En voor

de patiënt is het fijner als hij of zij thuis kan blijven. We noemen deze ambulancezorg ook wel de anderhalve lijnszorg: we zitten tussen de huisarts in de eerste lijn en het ziekenhuis in de tweede lijn in.”

Loopbaanperspectief

Een bijkomend en niet te onderschatten voordeel dat de twee ook noemen, is het loopbaanperspectief. „Ambulancemedewerkers kunnen zich laten opleiden tot PA

of VS”, legt De Vos uit, die zelf ooit begon bij een huisarts, de masteropleiding tot verpleegkundig specialist deed en vervolgens overstapte naar de RAV. Van der Lecq: „Je geeft medewerkers carrièreperspectief. Je voorkomt dat ze de zorg zat zijn en een bloemenstalletje beginnen, bij wijze van spreken. Nu zijn er nieuwe mogelijkheden en dat maakt de baan nog interessanter.”

De proef met de 'PA/VS ambulancezorg' eindigt aan het einde

van dit jaar. Binnenkort volgt dan het besluit over de permanente inzet ervan. Van der Lecq en De Vos kunnen zich niet voorstellen dat deze auto weer uit het straatbeeld verdwijnt. „Nee hoor, hij blijft en komt ook op de andere ambulancestandplaatsen, in Alphen en Gouda”, zeggen ze zelfverzekerd. „Waarom zou er anders zoveel geïnvesteerd worden in opleidingen? Dit is een superleuke ontwikkeling.”

Raisa de Vos en Alex van der Lecq rijden op de nieuwe en nog experimentele kleine ambulance van de RAV Hollands Midden in Leiden.

© Foto Taco van der Eb